

בבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

בג"ץ 3362/18

לפני: כבוד הנשיאה א' חיות
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופט י' אלרון

העותר: סאמי מוחמד עבדאללה מסאעיד

נ ג ד

המשיבים: 1. המפקד הצבאי באזור יהודה ושומרון
2. הממונה על הרכוש הממשלתי הנטוש באזור יהודה ושומרון
3. המינהל האזרחי באזור יהודה ושומרון
4. ההסתדרות הציונית העולמית
5. איילה סמית-זורגניקה
6. רן גרול
7. יגאל דניאלי
8. חמרה אגודה
9. עזרא ישורון
10. סטסא שפונקין

עתירה למתן צו על תנאי וצו ביניים

תאריך הישיבה: י"ד באייר התשפ"א (26.04.21)

מזכירת הרכב
קלדנית: שירה הלברטל
רינה י' / גלית ט'

בשם העותר: עו"ד ויסאם אסמר

בשם המשיבים
3-1: עו"ד רועי שויקה
בשם המשיבה 4: עו"ד אהוד עינבר

המשיבה 5: בעצמה

אין התייצבות מטעם יתר המשיבים.

פרוטוקול

עו"ד אסמר: חוזר על כל מה שצינתי בעתירה ובתשובה למשיבים. במסגרת התשובה ניסיתי ככל יכולתי להצביע על חומרת המצב במקרה זה ועל כך שלא כל יום אנו נתקלים במצבים בהם ללא שמץ הגזמה, עקרון חובת ההגינות של הרשות מוטלים על הכף. המקרה בו, אנו מדברים היום אחרי שבית המשפט הזה נתן עמדתו לעניין חוק ההסדרה. היתה לי הזכות להחליף כמה מילים עם חברי לפני הדיון. דווקא המדינה והרשויות באזורי אזור יהודה והשומרון במקום בו נתן עמדתו בית המשפט העליון ברוב של שמונה מתוך תשעה שופטים.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: אגב, גם דעת המיעוט רלוונטית לעניין זה כי התייחסה לשטחים חקלאיים.

עו"ד אסמר: דעת הרוב ופסק הדין שניתן על ידי כבוד הנשיאה א' חיות המדגיש הן עקרון השוויון וזכות הקניין, שאין לפגוע בה אך ורק בגלל שהקרקע היא ב אזור יהודה והשומרון הוא העומד על הפרק. אם היתה סיבה כלשהי לנסות ולהיתלות באותו פסק דין בעניין חוק ההסדרה, בית המשפט הזה אמר דברו, לא יתכן כי המדינה תמשיך לנסות ולגונן על צו צבאי משנות דור המהווה, לצערי הרב, צר לי שאני אומר זאת, כעלה תאנה לחפות על המשך שימוש של מתיישבים שאין בינם לבין הקרקע ולא כלום לגרוף רווחים אסטרונומיים לאורך שנות דור ומדובר על קרקע פרטית. מפנה לאותה החלטה מ-91' של וועדת השרים מיום 14/4/81, באותם ימים הייתי ילד אך קראתי ונברתי הרבה מעבר לאותה החלטה שניתנה אחרי היסוס רב. מחד כן להוון שטחים בגבול ובלבד שלא יהיו שטחים פרטיים. על מה נשענים כאן המשיבים? מהעתירה הראשונה, על אותו מכתב כביכול שישה חודשים לאחר אותה החלטה, של שר הביטחון המאפשר שימוש בקרקע פרטית. ב"כ המשיב 3 הודה בהגינותו כי לא ידע על המכתב עליו נשענו המשיבים 4-5, לפיו ניתנה אפשרות להסתדרות הציונית וב-4/3 הדבר מותנה בחתימת הסכם עם המינהל. המשיבים 1-3 במבוכתם הרבה בעתירה הראשונה הודו כי הם לא יודעים על ההסכם ובכל מקרה לא נחתם הסכם עם המינהל, אם ההסכם מותנה וחתימה זו מעולם לא נעשתה, כיצד ניתן להמשיך ולהיצמד בו?

כבוד הנשיאה א' חיות: ניקח נקודות שעולות מן התגובות שהוגשו לאחר הדיון. טענתם שעד 2013 לא ידעתם שהקרקע נמסרה וחשבתם שזה שטח צבאי סגור ולא פעלתם. אתם בעצמכם אומרים

שם-2013 ידעתם, אומרת המדינה מדוע לא פעלתם לרישום זכויות הקניין על שם העותרים מ-2013.

עו"ד אסמר: ב-2013, זה מצב באמת סבוך של אנשים שלא שולטים אפילו בללכת ולבוא. הם כל כך רצו לבוא לדיון היום ויש מגבלות ולא אכנס לזה.

כבוד הנשיאה א' חיות: זה הסבר עד 2013, כמו שהם ידעו את הדרך לבית המשפט ואת הדרך למשרדו של אדוני, יכולים היו. מדוע דבר זה לא נעשה?

עו"ד אסמר: אין מחלוקת כי יש רישום על שם המורישים. נניח לקשיים לא מבוטלים מבחינתם, חלק מהם לא שילמו ולא נמצאו בארץ, קשה מאוד להיות איתם בקשר. הקזתי דם עד שהצלחתי לקבל ייפוי כוח.

כבוד הנשיאה א' חיות: ייפוי כוח לטיפול ברישום אדוני לא קיבל?

עו"ד אסמר: לא.

כבוד הנשיאה א' חיות: למה?

עו"ד אסמר: האם יש בכך זכות לפגוע בזכות היורשים לפי צווי ירושה, נניח לשם הנחה, שהם לא טיפלו ברישום עד היום. זה מצדיק את ההתנהלות בקרקע?

כבוד הנשיאה א' חיות: זה עוד לא אמרנו, זו טרזניה או תהייה שעלתה מצד המדינה ואדוני ישיב עליה.

עו"ד אסמר: אנו כן מנסים לקבל בעניין זה וטרם קיבלתי את כל החתימות. הרישום הוא לא רישום בלשכת המקרקעין, להגיע לשם לא פשוט כשאין לי את החתימות של כל היורשים. בשנתיים האחרונות היינו בקורונה. לא יכולה להיות מחלוקת אליבא דגרסת המדינה לגבי הבעלות בשטח. מקום שאין מחלוקת על היות הקרקע פרטית, מקום שכבודם, לא אחזור על דברים שכבודכם מומחים לחובת סוגיית ההגינות ומה המשמעות. המדינה הודתה שהשימוש נעשה מאחורי גבה ושהיא לא ידעה על ההסכם. מחובתכם דווקא לתמוך בהחלטת השרים שבמקרה זה נרמסה עד דק על סמך מכתב עלום שאפילו המדינה לא יודעת עליו.

כבוד הנשיאה א' חיות: אדוני משיב שהיו מגעים, הרי קדמה לעתירה זו עתירה שקדמה לפניה שנדחתה והיו מגעים למצוא פתרון מעשי והמדינה ציינה סכומים מופלגים שהוצעו ואדוני אמר שזו לא בעיה של כסף אלא מה שהתעקשתם עליו שיגידו מתי הקרקע עוברת לחזקת העותרים. המדינה לא היתה מוכנה להתחייב על שום תאריך ואדוני אמר שזה היה המכשול. זה נכון?

עו"ד אסמר: צר לי שוב להגיד, סברנו לתומנו בתחילת אותו מו"מ לאחר שניתנו צווים על תנאי שהמדינה רוצה להגיע איתנו להסכמות אמיתיות שאותם אנשים יידעו מתי יקבלו חזקה בפועל בקרקע.

כבוד הנשיאה א' חיות: שאלת תם – נניח שהמדינה אומרת על העבר נפצה על סכום מסוים, על כל שנה נפצה בסכום מסוים ובעוד כמה שנים הקרקע תחזור. זה היה מספק אתכם?

עו"ד אסמר: לא בקלות רבה.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: הנשיאה לא נקבה בסכום, אלא מודל של פתרון.

עו"ד אסמר: היה וויכוח שאיך נגדיר אותו תשלום שהוא מוגבל בזמן עד שנקבל. עד כדי כך שהיה לחרוץ גזר דין מוות על אותם אנשים בשטחים, עד כדי כך.

כבוד הנשיאה א' חיות: זאת אומרת בניגוד למה שאדוני כתב לנו, העובדה שלא נקבו במועד, אתם מתנגדים לכל פיצוי כספי. איני מבינה למה אדוני הולך סחור סחור. אדוני ידבר פשוט וישר. מה התשובה?

עו"ד אסמר: הסכמנו, אמרנו תנו לנו מועד.

כבוד הנשיאה א' חיות: התשובה היא כן לשאלתי? זאת אומרת אם היו נותנים פיצוי על העבר ועל תקופת מסוימת עם תאריך מוגדר לפיצוי זה היה מספק אתכם?

עו"ד אסמר: כן.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: אדוני מדגיש כי המרכיב המרכזי מבחינתכם שיהיה תאריך.

עו"ד אסמר: כן, לא רק שלא הסכימו לתת תאריך, העמדה היתה שלא ננקוב בשום תאריך עד שנחליט שהמצב השתנה. שאלתי – איך אני יכול להיות שותף לשינוי במצב?

עו"ד שויקה: אני מבין אך ברשות כבודכם עוד מילה לרקע הדברים. יש פה 3 סוגיות נפרדות, יש לינקג', יש את צו הסגירה, כבודכם ראו את החומר בדיון הקודם בזמנו. אציג את הדברים בתמצית, אעשה דרך ארוכה שהיא קצרה. כבודכם היו בדיון הקודם. מבחינתנו, כאמור שלושה ראשים לעתירה, עניין אחד הוא הצידוק הביטחוני לצו הסגירה. בדיון הקודם היה קצין אג"ם ולאחר הדיון חברי ביקש בקשה וכבודכם דחו. זהו ראש ביטחוני העומד על רגל עצמאית.

כבוד השופט י' אלרון: אני עובר על הפרוטוקול מהדיון הקודם, אדוני חוזר על הדברים.

עו"ד שויקה: כבודו צודק, אני לא מאריך. הנקודה הראשונה של עצם הצו והנקודה השניה היא עיבוד על ידי מחזיקים ישראלים והנקודה השלישית כפי שאמרתי בדיון הקודם. הנקודה הראשונה, רק במילה, הלינקג' בין שתי הנקודות. איני בטוח שיש סמכות, לצורך העניין אני מחליט שמכוח צו הסגירה המחזיקים הישראליים לא נכנסים למרות שהם מחזיקים 30 שנה, זה לא נותן תשובה אוטומטית של עיבוד פלסטיניים.

כבוד הנשיאה א' חיות: הפתרון שגם לי גם לא יהיה בכל הכבוד, לא פתרון.

עו"ד שויקה: שלושת הנקודות אף אחת מהן לא פותרת את השתיים האחרות.

כבוד הנשיאה א' חיות: ביקשנו כל מיני תשובות בדיון הקודם ואנו מופתעים מהתשובות. אינכם יודעים על איזה בסיס ניתנו, איך יכול להיות שניתנת קרקע לאדם ואין הסכם מסודר ולא יודעים מה פרק הזמן להסכם. בייחוד שזו לא קרקע של המדינה אלא הקרקע רשומה על שמו של אחר בלשכת הרישום. מה זה? אדוני ייתן תשובה איך יכול להיות שלאורך שנים נתתם רשות לאנשים לעבד קרקע ולהפיק רווחים ואינכם יודעים לכמה זמן החוזים האלה ואיפה בעלי הקרקע בתמונה פה?

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: אוסיף למה זה מאוד מעשי. אחת משתיים: אם אתם יכולים להשיג חוזים שמראים לעוד כמה זמן, אנו מכבדים, איננו מתעלמים אך רוצים לדעת איפה הבעיה. או שאין הסכמים כאלה ואולי אין זכויות יותר לגבי העתיד. נניח שאין לכם, איזה מאמצעים עשיתם לפנות לאנשים להציג עותקים של ההסכמים ואם יש להם שיתנו.

כבוד הנשיאה א' חיות: הם צורפו פה ואיש מהם לא טרח להגיש תגובה. יכול להיות שבידיהם יש חוזים, ברמה העובדתית שניתן היה ללמוד ממה שהגשתם, תואיל לפנות למושב חמרה, זה לא עובד ככה.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: אם למושב אין, אולי באמת אין חוזים לגבי העתיד, איני יודעת.

עו"ד שויקה: בדיון הקודם הצגנו בקצרה, ישבנו בארכיון משרד הביטחון עם הנציגים. בסופו של דבר חלפו 30-40 שנה.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: לא צריך לנבור בארכיון, מה עשיתם ואיזה תשובות קיבלתם?

עו"ד שויקה: ההסכמים הם לא של המדינה ונמצאת פה גם נציגת המשיבה 4. אני מסביר –

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: האם עשיתם ניסיון פניה למושב?

עו"ד שויקה: היה כל הזמן שיח עם המושב, פניה בכתב למושב לא עשינו. מה הצלחנו לגלות בזמנו, בזהירות, כי חלף הרבה מאוד זמן, איננו אומרים כי היום יש צידוק ביטחוני לעיבוד על ידי המחזיקים הישראלי. אנו כן אומרים שיכול להיות שאפשרות העיבוד ע"י הישראליים היתה לפי תפיסת ביטחון, כך על פי המסמכים הסודיים. אם אני, שוב, בזהירות, במעטה סודיות וכו', אם אני מצליח להבין כמו חברי, שנינו בערך בני אותו גיל, כפי שהוא אמר, גם אני הייתי ילד באותה תקופה.

כבוד הנשיאה א' חיות: היו שם היאחזויות נח"ל, שלוש במספר ונקבתם את השמות.

עו"ד שויקה: כתבנו שגם ההחזקה, כנראה –

כבוד הנשיאה א' חיות: מה זה כנראה?

עו"ד שויקה: כבודה, בכל הכבוד, חלפו 30-40 שנה.

כבוד הנשיאה א' חיות: כאשר רשות מקרקעי ישראל נותן קרקע בחכירה, החוזים אצל המינהל.

עו"ד שויקה: זה לא אותו דבר בצו סגירה, צורך ביטחוני.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: היה דיון קודם, יושבת פה גב' סמית', ובדיון הקודם היא אמרה שקיבלה את הקרקע ב-92', זה גם כתוב בפרוטוקול, יש פה גורמים שניתן לברר דרכם. לא ראיתי שגב' סמית' אדוני לא דיבר איתה לפני הדיון.

עו"ד שויקה: אסביר מה הנפקות של המשיבים לפעולות שהם יכולים לנקוט. בית המשפט הזה כשבתו כבג"ץ, אנו בהליך מינהלי והשאלה בעיקר צופה פני עתיד, ניסינו לעשות את הבירור, השאלה מה הנפקות, לגבי התכלית הביטחונית היום זה לא משליך כהוא זה.

כבוד הנשיאה א' חיות: הרי בעתירה הקודמת אמרתם שהכל קם ונופל על פי צו הסגירה.

עו"ד שויקה: נכון, חד משמעית. העבר לא משליך לגבי הצורך הביטחוני. הצורך הביטחוני קיים בין אם נכנסו בשנות ה-80' בין אם ברשות ובין אם גזלנים. האם השאלה איך זה הגיע למחזיקים הישראליים אם רלוונטי כי אני לא מכניס את הפלסטינים, לכן העבר לא רלוונטי למה שהם רוצים. העבר יכול להיות רלוונטי לשאלת המקור החוקי להחזקה של הישראלים. המקור אולי ישליך על השאלה אם ליתן להם לעבד אם לא, זה לא משליך על הפלסטיני כפי שכתבנו, כבודכם שאלו בדיון הקודם ואמרנו שאיננו מאפשרים הקצאות חדשות לפלסטינים או למי מטעמם, כך לשאלת בית המשפט.

קלדנית: רינה

כבוד הנשיאה א' חיות: הוא יכול להישאר לעולם ועד לשיטתך איזה ההקצאות כבר לא עומדות?

עו"ד שויקה: כרגע אני לא בטוח שיש לי נפקות חוקית להשליך על ה

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: כשאדם יושב על קרקע שואלים אותו מאיזה כוח אתה יושב. לכן השלב המתבקש לשאול את האנשים מאיזה כוח הם יושבים. לפחות יהיה ניתן לדעת מאיזה כוח הם יושבים. ניתן יהיה לדעת אם בעוד 20 שנה יהיה עליהם לפנות את הקרקע. פשוט לדעת את העובדות. בכל מקום אחר אם אדם יושב בתל-אביב או במקום אחר שואלים אותו מכוח מה הוא יושב בקרקע. זה א'ב'.

עו"ד שויקה: א' אני יודע שאין להם זכות קניינית בקרקע. אם אדם מחזיק בקרקע, אין לי כלים. זה בפן האופרטיבי.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: קודם מבררים את העובדות.

כבוד הנשיאה א' חיות: בהחלט יש כלים. אם אדם יושב בקרקע לא חוקי בוודאי שיש לפנות. מה שאדוני אומר זה ככה: אני לא יודע מכוח מה הם יושבים, אין לי חוזים ולכן הם יצטרכו לשבת שם לנצח.

עו"ד שויקה: פנינו שאלנו, היתה ישיבה על התיק הזה וגב' גולדשמיט אמרה שהיא רוצה לדבר. המדינה גם אפשרה להם.

כבוד הנשיאה א' חיות: המדינה יצרה פלונטר, עכשיו המדינה צריכה לפתור את הבעיה.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: לכן המדינה צריכה לפתור את הבעיה הזאת. אנו לא מתעלמים מכך שאמרו להם דברים על ידי המדינה, אך הם גם צריכים לשתף פעולה ולהציג את ההסכמים.

עו"ד שויקה: יכול להיות, בזהירות שאין שיקוף לאז, כי היה מכתב שאמר לאפשר איגוד.

כבוד הנשיאה א' חיות: אתה מערב דברים, כמכתב הוא מתחילת שנות ה-80. אנו לא מדברים על אותם אנשים. שם זה היו חיילי נחל.

עו"ד שויקה: לאחר מכן זה התגלגל. אין לי שיקוף מסודר של מה שקרה. יכול להיות שמה שקרה שם, לקחתי אחריות על האירוע. הצענו פה מיליונים לא כי אנחנו חושבים שמה שהיה הוא שצריך להיות. נוצר מצב שבסבירות גבוהה המדינה גרמה לה. אני מבקש להיצמד למה שכתבתי. לכן אני כן לוקח אחריות על האירוע, אני לא מתנער מהאירוע.

כבוד הנשיאה א' חיות: אז מה אדוני מוכן להציע מלבד כסף. היה ניסיון שלא צלח כי אנשים לא מסתפקים בכסף. אנשים רוצים את הקרקע.

עו"ד שויקה: זו המורכבות של הענין שיש שלוש זיקות שיש ביניהם מורכבות מסוימת.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: לא הבנתי מדוע לא נעשתה פניה מסודרת?

עו"ד שויקה: זה לא רלבנטי.

כבוד השופטת ע' ברון: זה בהחלט רלבנטי.

עו"ד שויקה: זה מאוד רלבנטי כי אי אפשר להתקדם בלי העובדות. ל מדינה מחויבות לטפל בנושא. באמת לטפל זה ראשית לדעת את העובדות. כשמבררים עובדות זה יכול לסייע לבירור הענין. כשעוצמים עיניים זה לא עוזר. לא לבקש התכתבויות מסודרות זה בעיני עצימת עיניים. אני מדברת בשם עצמי. מה שהוצג הוא חומר מעודכן להיום.

עו"ד ענבר: בהמשך לדברי כבודכם, אנו חיים פה על החלטות ממשלה בתיק מדיני. הממשלה הנחתה אותנו. אנחנו באנו בשלב מאוחר יותר. יש בקשות סגירה משנת 1967. הממשלה מקבלת קרקע מחליטה מה יהיה איתה (מצטט). זו החלטת הממשלה. אנו בהמשך לכך פעלנו.

כבוד הנשיאה א' חיות: אומר חברך שהעיבוד החקלאי הוא לא ענין בטחוני.

עו"ד שויקה: זה מלפני לפחות 4 שנים.

עו"ד ענבר: עכשיו הגיעו למסקנה כי הסגירה עודנה נחוצה.

כבוד הנשיאה א' חיות: על כך אנו נחליט. יש על כך צו על תנאי. פעלנו בהתאם להנחיות המדינה. אומר פה חברי שהכל ידוע לגורמי המדינה הצבא וגורמי הביטחון. אנו קיבלנו את הקרקע וקיבלנו הנחיות ופעלנו על פיהם. ככל ויש טענות מוצדקות של העותרים.

כבוד הנשיאה א' חיות: יש לכם הסכם הרשאה?

עו"ד ענבר: יש לנו הסכם הרשאה לגבי הישוב חמרה שהוקם בשנת 1972.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: הקרקעות הללו הוקצו בשנת 1992. יש לכם את ההסכם?

עו"ד ענבר: יש לנו הסכם הרשאה לגבי המתיישבים בחמרה.

כבוד הנשיאה א' חיות: זה הסכם משבצת בינכם לבין המושב או שזה הסכם מתיישב?

עו"ד ענבר: הסכם מתיישב עם המושב.

כבוד הנשיאה א' חיות: אלה הסכמים משנת 1992?

עו"ד ענבר: נכון. ההסכם ברשות צורף לתגובות. כל המסמכים צורפו. אם ירצה בית המשפט נגיש זאת.

כבוד הנשיאה א' חיות: אנו לא יודעים להצליב בין ה-1000 דונם שהם טוענים להם לבין ההסכם הזה.

עו"ד ענבר: ההסכם הוא הסכם נחלה בחמרה. הסכם הממשלה הנחתה א ותנו להקצות קרקעות על יסוד היבטים ביטחוניים. גם המדינה מפרטת זאת. הכל היה ידוע.

כבוד הנשיאה א' חיות: עכשיו אומרת המדינה שמזה כמה שנים אין עוד הצדקה ביטחונית לעיבוד קרקעות בשטחים. מה זה אומר? יש סעיף בהסכמים שערכתם שאם לא יהיה עוד צורך בטחוני גם ההפקעה פוקעת?

עו"ד ענבר: אין לי מושג.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: אתם עשיתם את ההסכם הבסיסי עם המושב, בהתאם לכך גם הקציתם שטחים? היתה רק הקצאה אחת?

עו"ד ענבר: לא היה עוד הסכם על קרקע נוספת, זה נלווה למקורי.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: יש שטח שאנו יודעים שהוא זה שנכלל?

עו"ד ענבר: השטח של הקרקע במושב חמרה מוגדר במשבצת.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: השטח עליו אנו מדברים הוא בתוך המשבצת?

עו"ד ענבר: הוא לא בתוך המשבצת.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: לכן, שטח המשבצת לא רלבנטי. לכן השאלה שאני שואלת את אדוני האם בנוגע לשטחים האחרים, שהיא מעבר לתחום המשבצת, האם לזה יש לכם הסכמים בכתב?

עו"ד ענבר: לנו לצורך הענין אין הסכמים.

כבוד הנשיאה א' חיות: אדוני צריך לתת תשובות ולא לפנות לב"כ. האם השטח הוא חלק מהנחלה?

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: בכל זאת היתה פה הקצאה נוספת שהיא מעבר להסכם בר הרשות המקורי. האם לגבי התוספות הללו יש משהו שנעשה בכתב?

עו"ד ענבר: יש להפנות למדינה לא אלינו.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: אתם הקצתם. כלומר אדוני אומר שאתם הקצתם בלי כתב. אם כך, מדוע אם הקצתם ללא כתב אולי זה לא ל-49 שנה. אולי זה חל כל אימת שהצורך הביטחוני חל. האם עשיתם זאת עם תנאים שמבהירים את משך הזמן של ההקצאות הנוספות?

עו"ד ענבר: יש הקצאות ביטחוניות זאת אמרנו.

כבוד הנשיאה א' חיות: משקבילתם את ההנחיה לפעול איך ביצעתם את הקצאת הממשלה. האם התקשרתם עם המתיישבים בהסכם כתוב?

עו"ד ענבר: אין לנו הסכם של 49 שנים לגבי הקרקע המדוברת.

כבוד הנשיאה א' חיות: איפה ההסכם. אם יש הסכם אדוני יציג אותו.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: אנו רוצים לראות מה התנאים על ההקצאה הנוספת?

עו"ד ענבר: זה כולל מגורים וגם מטעים לצורך הענין.

כבוד הנשיאה א' חיות: אך שטח הרשות הוא על המשבצת. אדוני לא יכול לומר לא קבענו את התנאים בהסכם המשבצת הזה.

עו"ד ענבר: אם קיבלנו קרקע מהמדינה, אנו לא מקצים בעצמנו.

כבוד הנשיאה א' חיות: לא אמרנו שאתם הקצתם. אף את המסמך שאומר שמדובר בשטח הנחלה והמדובר בשטח רשות גם זאת לא הראיתם. למה המשיבה לא הגישה תגובה בכתב?

המשיבה: אני לא יודעת. בכלל לא חשבתי.

כבוד הנשיאה א' חיות: חבל. כדאי לראות הודעות. משיב צריך להגיש תשובה בכתב. את לא יכולה לומר דברים שלא ניתן להתייחס כי לא הגשת שום דבר כתוב. זה לא עובד ככה. זה לא סדרי הדין אך הפעם נאפשר לגב'. בפעם הבאה גב' צריכה לכתוב את שיש לה ולהגיש בכתב.

המשיבה: התובע תובע לזכויות בקרקע.

כבוד הנשיאה א' חיות: הוא לא תובע הוא עותר.

המשיבה: העותר סליחה. טוען לזכויות בקרקע. זה בא עם חובות. הקרקע משועבדת משנת 1982. כלומר למעלה מ-30 שנה עברו לפני שהוא פצה פיו לראשונה. התמונות של המטע שלי מצולמות מהגדה המזרחית. הוא הלך לירדן וצילם את המטעים שלי. אני עיבדתי את המטעים שלי כבר 20 שנה. אני יום יום בקרקע עובדת ומגדלת את המטעים שלי. הבאתי את התמרים שלי, הם התמרים הכי טובים בעולם שגדלים במטע שלי. אני מגדלת לא הוא.

כבוד הנשיאה א' חיות: זו טענה קצת קשה, כי לא לו ולא לבעלים שלו נתנו גישה לקרקע. לא נתנו לו להיכנס. במקום זה נתנו לך להיכנס ואת גידלת את התמרים הכי טובים בעולם וכנראה המחיר בהתאם. לומר הוא לא היה שם זו התגרות, אף אחד לא נתן לו.

המשיבה: הוא גם לא ביקש. הרבה מאוד זמן הוא לא ביקש.

כבוד הנשיאה א' חיות: עכשיו משנת 2013 הוא מבקש ולא נותנים לו.

המשיבה: נכון. אני שם. זו עבודה מאוד קשה. מעבר לכך, עברתי עם המשפחה שלי שני פיגועים עם הילדים שלי. בנס יצאנו בלי פגע. אנשים אחרים שילמו בחייהם. בנוסף, אנו את העסק שלנו איבדנו. אין לי גרוש. אין לי שקל. התמוטטתי כלכלית בגלל קורונה ועוד כמה דברים. לפני זה היה. אין לי כלום. אין לי מיליונים ואין לי כלום. המטע זה הדבר היחיד שנותר לי. אני שם ואני מגדלת.

כבוד הנשיאה א' חיות: לא עניין אותך באיזו זכות נתנו לכם את הקרקע.

המשיבה: הייתי ילדה קיבלתי זכות מההנהלה. וקיבלתי את הקרקע. לא שאלתי שאלות. את הנוכחות שם היום יומית אני עושה. אני עובדת. כשאני מסתכלת על התובע מה שאני רואה בהבנה שלי שהוא אדם כמו מריונטה שמנסיים לנצל את המוסד הזה למען טובה פוליטית. זה ניסיון לפינוי.

כבוד הנשיאה א' חיות: זה לא ניסיון. אחת המטרות הן באמת פינוי כי הוא אומר הקרקע רשומה על שם אבותי. הוא רצה את הקרקע עד שראה שמישהו עובד שם ומתפרנס. אני מציעה לא לצבוע בצבעים שחורים גם את הטיעון של חברך.

המשיבה: זו ההבנה שלי למה הוא מתעקש על תאריך מסוים לפינוי. הציעו לו דבר שאין לו אחיזה במציאות מתוך כוונה להכיר בזכויות. גם אני אדם וגם לי יש זכויות.

כבוד הנשיאה א' חיות: לפחות זכויות של הסתמכות זה ברור.

המשיבה: אני צדק לא מחפשת. אני כן מבקשת הגנה. אני מבקשת הגנה על הזכויות שלי כאדם וכאזרח שומר חוק במדינת ישראל. אני נאמנה למדינה שלי. אני הולכת לשם ועושה את העבודה שלי. אני מבקשת שכשאתם יושבים ועושים את ההחלטות שלכם לעשות איתי הסכם הוגן. ההסכם שלי כל 49 שנה מתחדש עד אין סוף.

עו"ד אסמר: בכל הקשור באותו הסכם ברשות, נשאלו חברי כאן ובצדק, האם קיים הסכם שחל על הקרקע הזאת? חשוב להסביר את הסתירה בין עמדת המשיבים לעמדה כאן. הרשות צינה במפורש כי אותו הסכם ברשות חל על הקרקע הזאת.

כבוד הנשיאה א' חיות: זה מה שהם אומרים עכשיו. היות וההקצאה היא לתושבי כפר חמרה שיש להם הסכם משבצת למושב, והיות והם קיבלו את השטח הנוסף הזה מתוקף היותם חברים במושב חמרה, לכן, כל הסכם שיש של ברשות חל גם על השטח הנלווה כי הם קיבלו זאת מתוקף מעמדם כחברי מושב חמרה. אין מסמך נוסף. זה נאמר.

עו"ד אסמר: אני בעצם הפכתי את הטענה הזו מדוע? כי די להסתכל בהסכם ולגלות מדוע ההסכם הזה לא יכול לחול על הקרקע הזאת. אחד בגלל ה"הואיל" הראשון זה צריך להיות אדמות מדינה. ה"הואיל" השני מדבר על בתים ומטעים. אין לנו בתים במקרה זה. ה"הואיל" השלישי מתנה את הכניסה לתוקף עם חתימה עם רשויות המנהל. כשזה היה בתוך הישוב חמרה ההסכם נחתם. ברור כשמש מדוע. כי פשוטו כמשמעו אין הסכמים אחרים. אומר יותר מכך, בעמדת המדינה לעתירה הראשונה הם הודו בפה מלא האם ההסכם הזה לגבי מושב חמרה חל או לא חל. מה שהם הודו, ששום הסכם כתנאי לכניסתו לתוקף לא נחתם. חברי מנסה ומנסה. בוא נודה על האמת, אני מכיר את ההגינות של חברי, תאמר לבית משפט זה ששום הסכם לא נחתם עבור הקרקע הזאת ואתם מודים בכך. תאמר כי החלטת וועדת השרים דווקא מצדדת באי מתן קרקע פרטית ליושבים. החלטות וועדות השרים התנגדו לכך כי לא יעלה על הדעת לתת קרקע כזו פרטית בוודאי לא מאחורי גבם של הבעלים. תודה שאתם נותנים יד לדריסה ברגל גסה של זכויות אדם. אני לא מאחל לגב' להיות במצבם של אותם אנשים. אנשים שחיכו ומחכים בסבלנות. אנשים מכבדי חוק. ידיהם כבולות והם לא יכולים להתקרב לשטח. צו צבאי פתוח חל על כל אדם למעט הבעלים. חברתי לא אומרת שהיא אף הצליחה לעשות מהמקום הזה אתר תיירותי. כל המקום בא לראות כיצד מגדלים תמרים אורגניים. ניתן לראות זאת.

המשיבה: זה שקר.

עו"ד אסמר: הקרקע פתוחה לכל העולם כולו למעט הבעלים. חברי אומר לא נאפשר לפלסטינאים לבקר שם. אגב, יצא לי לבקר בקרקע. מבקרים שם בני מיעוטים שעובדים במקום. אותם פלסטינים שאתם לא רוצים שייכנסו לשם לא ייכנסו לשם. סוגיית התכלית הביטחונית. לא היה מהיום הראשון תכלית לאפשר כניסה לאזרחים פרטיים. לו היתה תכלית הדבר היה מאושר. לגבי ביטול הצו, חברי באחת מתגובותיו אמר שניתן לצמצם את הצו הצבאי לאו דווקא לצמצמו כדי שיעוד בהחלטת וועדת השרים ולהכיל את השטחים הללו. אם מלפני 4 שנים כבר אין צידוק יאמר חברי מדוע לפני 4 שנים היה צידוק. אם מדובר בשטח צבאי מדוע לפתע צץ קושי זה? משאין הסכמים שחלים על הקרקע יש להפסיק את הגזלה הזאת מיד, ויפה שעה אחת קודם. לכן צווים אלה צריכים להישאר.

נדחה לעיון.

הוקלד ע"י גלית/רינה